

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/5/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4214201753
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4214201753.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a sudkýň JUDr. Sidónie Sládečkovej a JUDr. Lenky Halmešovej, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, v konaní zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanému: Z. S., nar.XX.XX.XXXX bytom W. ul. W. XXXX/XX, o zaplatenie 1204,96 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno č.k. 6C/127/2014 - 122 zo dňa 26. septembra 2017, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalovanému nepriznal náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 52 ods. Občianskeho zákonníka, § 1, § 2 písm. a) písm. b), §4 ods. 1, 3 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj zisteným skutkovým stavom, na základe čoho mal za preukázané, že dňa 22.8.2003 právny predchodca žalovaného ako dlžník s právnym predchodcom žalobcu Slovenskou sporiteľňou a.s. uzatvoril zmluvu o kontokorentnom úvere, na základe ktorej veriteľ žalovanému poskytol úverový rámec v sume 20 000 Sk. Podľa skutkových tvrdení žalobcu veriteľ dlžníkovi poskytol celkovo k čerpaniu sumu 38 786,14 eur a dlžník na vyrovnanie tohto dlhu zaplatil sumu 39 117,46 eur. Súd prvej inštancie na tento právny vzťah aplikoval spotrebiteľské právo, keď vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaného je vzťahom, v ktorom žalovaný je spotrebiteľom. Vzhľadom na to, že v prejednávanej veci sa jedná o spor zo spotrebiteľskej zmluvy, súd predovšetkým zisťoval, či táto zmluva obsahuje všetky náležitosti podľa zákona č.258/2001 Z.z. a ak nie, aký právny následok má prípadná takáto absencia náležitosti zmluvy. Súd prvej inštancie konštatoval, že v úverovej zmluve nie je uvedená zákonom stanovená obligatórna podstatná náležitosť úverovej zmluvy a to náležitosť podľa § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Uviedol, že táto náležitosť spotrebiteľskej zmluvy je dôležitá z pohľadu ochrany spotrebiteľa preto, aby ten vedel aká suma z jeho splátky sa započíta na istinu a aká na úroky prípadne poplatky a tak aby mohol priebežne pri splácaní svojho dlhu sledovať ako sa znižuje istina jeho dlhu . Táto zmluva vo svojich ustanoveniach obsahuje určenie mesačnej splátky výlučne jej celkovou výškou bez toho, aby bolo určené, aká suma sa z tejto splátky započítava na splátku istiny, aká na splátky úrokov a aká na splátky poplatkov a nenaplnenie zákonnej požiadavky uvedenej v ust. § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 znamená, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, navyše podľa názoru súdu sa jedná o neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve. Uviedol, že takýto záver o právnom následku absencie tejto náležitosti zmluvy podľa názoru súdu nie je v rozpore s rozsudkom Súdneho dvora - tretia komora z 9. novembra 2016 vo veci C-42/15 , pretože jeho právne závery sa týkajú výkladu Smernice a nie vnútorštátneho predpisu. Poukázal na to, že zákonodarca SR v zákone č. 258/2001 Z.z. zakotvil v ust. § 4 ods. 2 písm. i) túto náležitosť a aj následok absencie tejto náležitosti, preto konajúci súd výklad tohto zákonného ustanovenia contra legem nemôže vykonať. Vo vzťahu k uplatnenému nároku žalobcu to

potom znamená, že žalovaný je povinný veriteľovi zaplatiť iba tú sumu, ktorú od neho dostal. Žalovaný na základe predmetnej zmluvy od veriteľa dostal 38 786,14 Euro a žalovaný doteraz zaplatil 39 117 Euro. Z vyššie uvedených skutočností je zjavné, že žalovaný doteraz veriteľovi vrátil celú úverovú istinu, preto súd žalobu považoval za nedôvodnú a v celom rozsahu ju zamietol.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý žiadal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmeniť a návrhu v celom rozsahu vyhovieť alebo ho zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie. Namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie. Poukázal na ust. § 1 ods. 3, § 3 ods. 6, § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom v deň uzatvorenia zmluvy. Uviedol, že súd prvej inštancie na uvedenú právnu vec aplikoval právnu úpravu zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorá v čase uzatvorenia zmluvy nebola platná ani účinná, pretože súdom citovaná právna úprava bola účinná až od 01.01.2008, pričom k uzavretiu zmluvy došlo už dňa 22.08.2003. Zdôraznil skutočnosť, že v čase uzavretia zmluvy nie je zjavné, aké výbery a prevody bude dlžník konávať, nie je možné ani určiť výšku mesačnej splátky, resp. nie je možné určiť ani iné náležitosti tohto úveru. Práve pre tento typ úver bol vylúčený spod úpravy zákona č. 258/2001 Z. z. tzn. nemožno naň aplikovať ustanovenia daného zákona a teda ani § 4 predmetného zákona. Preto nie je možné súhlasiť s právnym posúdením súdu, v zmysle ktorého sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Poukázal aj na to, že na daný prípad možno aplikovať len ust. § 3 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. Keďže súd vec nesprávne právne posúdil, nakoľko v posudzovanom prípade nie je možné posúdiť poskytnutý úver ako bezúročný a bez poplatkov, podaná žaloba je preto v plnom rozsahu dôvodná.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadrila.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zák.č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušiť vrátane súvisiaceho výroku o trovách konania a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Predmetom konania je žaloba žalobcu, ktorou sa voči pôvodne žalovanej V. I. domáhal, aby ju súd zaviazal zaplatiť mu sumu 1204,96 euro spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 1201,95 Euro za čas od 28.6.2013 do zaplatenia. Žalobu odôvodnil tým, že jeho právny predchodca Slovenská sporiteľňa a.s. uzatvorila dňa 22.8.2003 s V. I. ako dlžníčkou zmluvu o kontokorentnom úvere číslo 211513922/1/1, na základe ktorej poskytol jej finančné prostriedky. Výška úverového rámca bola 20 000 Sk s úrokovou sadzbou 10,85% (premenlivá). Dňa 3.6.2004 zmluvné strany podpísali Dodatok č. 1 k zmluve o kontokorentnom úvere, predmetom ktorého bolo zvýšenie úverového rámca na sumu 32 000 Sk. Predmetnú pohľadávku nadobudol na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 27.6.2013 žalobca, pričom podľa prílohy č. 1 predstavoval celkový dlh sumu 1418,91 eura, z toho istina 1201,95 eura a úroky v sume 216,69 eura. Podaním zo dňa 20.12.2013 žalobca zaslal žalovanej pokus o zmier, v ktorom ju vyzval na zaplatenie dlžnej sumy. V konaní žalobca špecifikoval, že celková dlžná suma bola vo výške 1.418,91 eura a pozostáva z istiny vo výške 1.201,95 eura, z riadneho úroku vo výške 3,01 eura, z úroku z omeškania vo výške 213,68EUR a z ostatného príslušenstva vo výške 0,27 eura. Sumu 0,27 eura predstavujúcu ostatné príslušenstvo a sumu 213.68 eura predstavujúcu úrok z omeškania si žalobca v konaní neuplatnil. Žalovaná suma vo výške 1204,96 eura tak pozostáva z istiny vo výške 1.201,95 eura a z riadneho úroku vo výške 3,01 eura. V priebehu konania súd zistil, že žalovaná V. I. dňa 1.7.2015 zomrela. Súd prvej inštancie uznesením č.k. 6C/127/2014- 85 zo dňa 11.10.2016 rozhodol, že pokračuje v konaní s právnou nástupkyňou (dedičkou) alebo jej žalovanej - Z. S..

6. Odvolací súd rozhodujúci o odvolaní žalobcu dospel k záveru o vecnej nesprávnosti napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie preskúmaný právny vzťah správne vyhodnotil ako vzťah spotrebiteľský, avšak ako správne uviedol žalobca, na danú vec aplikoval ustanovenia zákona č. 258/2001 Z.z., ktoré v čase uzatvorenia zmluvy neboli účinné a ani sa nevzťahovali na daný zmluvný vzťah. Podľa § 1 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z., zákon sa ďalej nevzťahuje na úver formou preddavku na bežný účet poskytnutý bankou iným spôsobom ako na kreditné karty. Kontokorentný úver je pritom banková služba patriaca k bežnému bankovému účtu, ktorá dlžníkovi poskytuje možnosť čerpať z účtu peniaze aj v prípade, že na účte nemá dostatočnú hotovosť. Banka teda v takomto prípade finančné prostriedky dlžníkovi operatívne požičia a klient sa dostáva do mínusu, ktorý je povinný v určitom čase vyrovnať a súčasne z uvedeného mínusu platí zmluvné úroky. Pri kontokorente

nie je zvyčajne stanovená pevná splátka, zvyčajne je určená percentuálne a dlžník je povinný v určitej dobe tento úver splatiť a dostať sa s účtom do plusu. Odvolací súd sa preto celkom stotožnil s odvolacími námietkami žalobcu, keď súd žalobu zamietol preto, že predmetná zmluva o kontokorentnom úvere neobsahovala rozčlenenie splátok v zmysle § 4 ods. 1 písm. i) zákona č. 258/2001 Z.z. (správne malo byť podľa § 4 ods. 2 písm. a). Z vyššie uvedeného je zrejmé, že predmetné ustanovenie sa na daný zmluvný vzťah nevzťahovalo.

7. Nad rámec uvedeného odvolací súd upriamuje pozornosť súdu prvej inštancie na Rozsudok súdneho dvora (tretia komora) z 9. novembra 2016 vo veci C-42/15, ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, ktorý podal Okresný súd Dunajská Streda rozhodnutím z 19. decembra 2014 doručeným súdnemu dvoru 02.02.2015 v súvislosti s konaním Home Credit Slovakia, a.s. proti W. X.. Z jeho bodu 59 vyplýva, že článok 10 ods. 2 písm. h) a i) Smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia v spojení s článkom 22 ods. 1 smernice bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave. Na uvedený rozsudok reagovala aj naša legislatíva zákonom z 12. októbra 2017 č. 279/2017 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, a ktorým došlo k zmene ustanovenia § 9 ods. 2 písm. i/ zákona 129/2010 Z.z. v tom zmysle, že sa v ňom s účinnosťou od 1. mája 2018 slová „a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ nahrádzajú slovami „frekvenciu splátok a“. V dôvodovej správe k tomuto zákonu sa uvádza, že vypustenie náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere bolo nevyhnuté so zreteľom na závery vyjadrené v rozsudku C-42/15. Legislatíva tak reagovala na stav, podľa ktorého niektoré súdy vykladali predmetnú vnútroštátnu úpravu nesúladne so smernicou 2008/48/ES.

8. Odvolací súd ďalej zo spisu zistil, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 27.6.2013 uzatvorenej medzi žalobcom a bankou Slovenská sporiteľňa, a.s., žalobca nadobudol od svojho právneho predchodcu pohľadávku voči žalovanej. Súd prvej inštancie sa však v konaní nezaoberal otázkou aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, teda či žalobca je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 192/2004). Je zrejmé, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozsudku nevysporiadal s tým, či žalobca uplatnenú pohľadávku nadobudol platným právnym úkonom postúpenia v nadväznosti na ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o bankách“), v znení účinnom v čase postúpenia pohľadávky, podľa ktorého: „Ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.“

9. V danom prípade z výsledkov vykonaného dokazovania je zrejmé, že do spisu nebol doložený listinný dôkaz o tom, či veriteľ ešte pred postúpením pohľadávky žalobcovi vyzval žalovanú na zaplatenie splatnej časti úveru. V súlade s aktuálnou ustálenou rozhodovacou praxou všeobecných súdov, bolo povinnosťou súdu prvej inštancie zaoberať sa tým, či žalobca, na ktorom spočíva dôkazné bremeno, listinnými dôkazmi (ktoré jej pri postúpení banka bola povinná odovzdať) dostatočne preukázal, že banka pred postúpením pohľadávky vyzvala žalovanú na zaplatenie peňažného záväzku, v dôsledku čoho by

bola s platením dlhu v omeškaní nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní, a či následne žalobcovi postúpila svoju pohľadávku zodpovedajúcu práve tomuto nespĺnenému peňažnému záväzku. Ak totiž banka postúpila svoju pohľadávku žalobcovi bez splnenia zákonnej povinnosti písomnej výzvy, potom bolo potrebné súdom prvej inštancie zhodnotiť súlad takéhoto právneho úkonu postúpenia pohľadávky so zákonom a urobiť záver o platnosti či neplatnosti takéhoto právneho úkonu (§ 39, § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka), v nadväznosti na ustanovenie § 17 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávky (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“). Absolútna neplatnosť právnych úkonov totiž pôsobí voči každému, súd na ňu prihliada z úradnej povinnosti, nemožno ju odstrániť ratihabíciou, ani konvalidáciou, nepremičuje sa a poskytnuté plnenie z takého právneho úkonu predstavuje bezdôvodné obohatenie. V naznačenom kontexte je nevyhnutné akcentovať aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 147/2017 zo dňa 24.04.2018, podľa ktorého, ak neboli splnené podmienky podľa § 92 ods. 8 prvej vety zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, ide o postúpenie v rozpore so zákonom, kedy je postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka zakázané.

10. S ohľadom na uvedené bude v ďalšom konaní potrebné najskôr posúdiť či v danom prípade došlo k platnému postúpeniu pohľadávky zo strany právneho predchodcu žalobcu (Slovenská sporiteľňa, a.s.) na žalobcu, keďže záväzkovoprávny vzťah, ktorý je predmetom konania, vznikol z bankového úveru, regulovaného špeciálnou právnou úpravou zákonom o bankách s tým, že banka ako štátom autorizovaná inštitúcia, ktorej činnosť v zmysle § 2 ods. 3 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách podlieha bankovému povoleniu na činnosť bánk, zároveň podlieha dohľadu Národnej banky Slovenska. Súd prvej inštancie doplní dokazovanie v naznačenom smere, t.j. zistí, či banka pred postúpením pohľadávky vyzvala žalovanú písomne na splnenie jej záväzku a napriek tomu zostala v omeškaní so splatením svojho záväzku aspoň 90 dní. Zároveň súd prvej inštancie zistí, či banka skutočne vyhlásila mimoriadnu splatnosť, ako to tvrdí žalobca v písomnom podaní - Pokus o zmier zo dňa 20.12.2013 (čl. 22) a či v dôsledku toho bola na žalobcu postúpená splatná pohľadávka. Až v prípade, že bude preukázaná aktívna legitímácia žalobcu, sa bude súd prvej inštancie zaoberať opäť nárokom žalobcu.

11. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec mu podľa § 391 ods. 2 CSP vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom konaní súd prvej inštancie bude postupovať vo vyššie uvedenom smere a vo veci znova rozhodne. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne o náhrade trov konania, vrátane odvolacieho konania v zmysle § 396 ods. 3 CSP.

12. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).